

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-03/24-09/22

URBROJ: 65-24-2

Zagreb, 22. svibnja 2024.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izveštaj o radu obveznih mirovinskih fondova kojima upravlja Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. za 2023. godinu*, te zajednički "Izveštaj o radu obveznih mirovinskih fondova za 2023. godinu", koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 150. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima ("Narodne novine", broj 19/14, 93/15, 64/18, 115/18, 58/20 i 156/23), dostavilo Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d., aktom od 28. ožujka 2024. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

Zagreb, 28. ožujka 2024. godine

Poslovni broj: 2024-IP-48

RMF24084603

REPUBLIKA HRVATSKA

65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

HRVATSKI SABOR
Ured Predsjednika Hrvatskog Sabora
Trg Svetog Marka 6
10000 Zagreb

Primljeno: 28-03-2024		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
021-03/24-09/22	65	
Urudžbeni broj:	Pril.	Vrij.
324-24-1	Spis	(9)

Predmet: Izvještaj o radu obveznih mirovinskih fondova kojima upravlja Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. za 2023. godinu i izvještaj o radu obveznih mirovinskih fondova za 2023. godinu - dostavlja se

Poštovani,

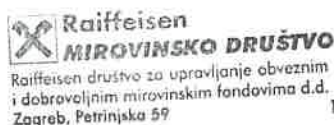
temeljem članka 150. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (Narodne novine, broj 19/2014, 93/2015, 64/2018, 115/2018 i 58/2020), Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. podnosi Hrvatskom saboru:

- Izvještaj o radu obveznih mirovinskih fondova kojima upravlja Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. za 2023. godinu i to Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija A, Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B i Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija C,
- zajednički Izvještaj o radu obveznih mirovinskih fondova za 2023. godinu.

S poštovanjem,

Gordan Šumanović, predsjednik Uprave

Eva Horvat, članica Uprave

Hs**NP*021-03/24-09/22*324-24-1**Hs

Sukladno članku 150. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (Narodne novine, broj 19/14, 93/15, 64/18, 115/18, 58/20 i 156/23; dalje u tekstu: Zakon), Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d., Zagreb, podnosi

**Izvještaj o radu obveznih mirovinskih
fondova kojima upravlja Raiffeisen društvo
za upravljanje obveznim i dobrovoljnim
mirovinskim fondovima d.d.
za 2023. godinu**

Ožujak 2024.

Sadržaj

1.	UVOD	3
1.1	Okružje poslovanja mirovinskih fondova u 2023. godini	3
1.2	Utjecaj makroekonomskih trendova na poslovanje Fondova	4
1.3	Upravljanje imovinom Fondova	5
1.4	Upravljanje rizicima	6
1.5	Odnosi s članovima i način ostvarivanja prava članova Fondova	6
1.6	Financijska pismenost	7
1.7	Naknade	9
2.	RAIFFEISEN OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJA A	10
2.1	Osnivanje i početak poslovanja	10
2.2	Profil rizičnosti	10
2.3	Članstvo	13
2.4	Pokazatelji poslovanja u 2023. godini	13
2.5	Prinosi i zarade	15
2.6	Likvidnost	16
3.	RAIFFEISEN OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJA B	16
3.1	Osnivanje i početak poslovanja	16
3.2	Profil rizičnosti	17
3.3	Članstvo	19
3.4	Pokazatelji poslovanja u 2023. godini	20
3.5	Prinosi i zarade	21
3.6	Likvidnost	22
4.	RAIFFEISEN OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJA C	23
4.1	Osnivanje i početak poslovanja	23
4.2	Profil rizičnosti	23
4.3	Članstvo	25
4.4	Pokazatelji poslovanja u 2023. godini	25
4.5	Prinosi i zarade	27
4.6	Likvidnost	28
5.	Značajna ulaganja mirovinskih fondova u pojedine izdavatelje	29

1. UVOD

Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. (dalje u tekstu: Društvo) je registrirano kao dioničko društvo pri Trgovačkom sudu u Zagrebu 27. rujna 2001. godine. Sjedište Društva je u Zagrebu, Petrinjska 59. Društvo je u 100%-tnom vlasništvu Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb. Temeljni kapital Društva iznosi 19.038.460,00 eura. Članovi Uprave Društva su: Gordan Šumanović – predsjednik Uprave, Eva Horvat – članica Uprave, Bojan Vuković – član Uprave. Članovi Nadzornog odbora su: Anton Starčević – predsjednik Nadzornog odbora, Anita Cvanciger – zamjenica predsjednika Nadzornog odbora, Dubravko Lukač – član Nadzornog odbora, Peter Žilinek – član Nadzornog odbora i Zvonimir Savić – član Nadzornog odbora imenovan odukom Vlade Republike Hrvatske u srpnju 2023. godine. U Društvu je na dan 31. prosinca 2023. godine bilo zaposleno 46 osoba.

Rad Društva nadzire Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Hanfa).

Isključiva djelatnost Društva je upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima. Na dan 31. prosinca 2023. godine Društvo je upravljalo sljedećim obveznim mirovinskim fondovima (dalje u tekstu: Fondovi):

- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija A,
- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B,
- Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija C.

Također, na dan 31. prosinca 2023. godine Društvo je upravljalo sljedećim dobrovoljnim mirovinskim fondovima:

- Raiffeisen dobrovoljni mirovinski fond,
- Raiffeisen zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond,
- Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond Ericsson Nikola Tesla,
- Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond Hrvatskog liječničkog sindikata i
- Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond HT Grupe.

Depozitar Fondova je Privredna banka Zagreb d.d. (dalje u tekstu: Depozitar).

Neovisni revizor za Društvo i Fondove za 2023. godinu je Deloitte d.o.o., Zagreb.

1.1 Poslovno okruženje mirovinskih fondova u 2023. godini

Dinamika globalne gospodarske aktivnosti nastavila se usporavati i u 2023. godini, odražavajući i dalje restriktivnu monetarnu politiku najvažnijih središnjih banaka, slab rast svjetske trgovine te nastavak geopolitičkih napetosti uslijed nastavka ruske agresije na Ukrajinu, sukoba na Srednjem istoku i povećanih napetosti između SAD-a i Kine. Prema procjeni Svjetske banke stopa globalnog gospodarskog rasta spustila se u prošloj godini s 3% na 2,6%, uz naznake daljnjeg slabljenja u ovoj

godini. Ipak, gospodarski rast nije jednako distribuiran te je primjetan veći gospodarski rast na tržištu SAD-a, a generalno slabiji u ostalim razvijenim tržištima.

Povišena razina inflacije, koja je dovela do stezanja monetarne politike, kontinuirano je slabila tijekom godine. Na kraju prošle godine inflacija, izražena indeksom potrošačkih cijena, je u SAD-u snižena s 6,5% iz prosinca 2022. na 3,4%, u eurozoni s 9,2% na 2,9%, a niže razina vidljive su i u podacima za Veliku Britaniju, Kanadu, Japan i Kinu. S obzirom da je pad cijena bio primjetan i u kretanju indeksa proizvođačkih cijena i indeksa temeljne inflacije, povećani su izgledi da u 2024. godini središnje banke započnu ciklus snižavanja kamatnih stopa s ciljem postupnog podizanja stope gospodarskog rasta.

U tim okolnostima usporavanje rasta zabilježilo je i hrvatsko gospodarstvo, čiji je BDP prema preliminarnim podacima Državnog zavoda za statistiku u prošloj godini iznosio 2,8%, predvođen osobnom potrošnjom i investicijama kao rezultatom poboljšane apsorpcije i uspješnijeg korištenja sredstava iz fondova EU. Iako se radi o najnižoj stopi rasta u posljednje tri godine, razina rasta hrvatskog gospodarstva nadmašila je prosjek Europske Unije i eurozone. Osim iznadprosječne stope rasta, hrvatsko gospodarstvo ostvarilo je vidljiv napredak i u većini ostalih najvažnijih makroekonomskih indikatora, uz snižavanje godišnje stope inflacije s 13,1% u prosincu 2022. na 4,1% u prosincu 2023., rekordnu nisku razinu nezaposlenosti i približavanje javnog duga granici od 60% BDP-a. Uslijed poboljšane makroekonomske slike, ulaska u eurozonu i prostor Schengena, dodatni poticaj Hrvatskoj je bio i poboljšanje kreditnog rejtinga što je utjecalo na smanjenje percepcije rizika zemlje iz perspektive ulagača. S obzirom na spomenuta pozitivna kretanja, moguć je nastavak podizanja kreditnog rejtinga Hrvatske.

1.2 Utjecaj makroekonomskih trendova na poslovanje Fondova

Nakon iznimno negativne 2022. godine za tržište obveznica, u 2023. godini većina ključnih globalnih obvezničkih tržišta ostvarila je pozitivne prinose. Pozitivan prinos ostvarile su i hrvatske obveznice. Unatoč padu globalne gospodarske aktivnosti, ubrzano snižavanje inflacije i očekivanje skorog početka snižavanja kamatnih stopa potaklo je prošle godine rast svjetskih dioničkih tržišta koja su većinom nadoknadila gubitke iz prethodne godine.

Prinosi vodećih svjetskih indeksa, promatrano s uključenom dividendom nakon obračuna poreza, kretali su se od 22,2% za paneuropski Euro Stoxx 50, 25,7% za američki S&P 500 te 30,4% za japanski Nikkei 225 indeks. Pozitivni makroekonomski trendovi i oporavak stranih burzi pozitivno su utjecali i na hrvatsko tržište kapitala, a posljedično i na prinose hrvatskih mirovinskih fondova. Indeks Zagrebačke burze CROBEXtr, koji također uključuje dividende, u prošloj je godini ostvario porast od 32,9%. Prinosi dioničkih tržišta podržani su između ostalog i rastom korporativnih zarada.

Visoki prinosi na dioničkim tržištima u 2023. godini značajno su utjecali i na Fondove koji su u 2023. ostvarili prinose od 9,9% u kategoriji A, 6,6% u kategoriji B te 3,3% u kategoriji C. Prinosi Fondova u periodu od početka njihovog rada do kraja 2023. godine i dalje su u skladu s očekivanjima. Iako je inflacija u Republici Hrvatskoj u 2023. godini i dalje bila značajna, realni prinosi Fondova od početka rada i dalje su u skladu s očekivanjima te su iznosili 3,5% za kategoriju A, 2,6% za kategoriju B te 1,1% za kategoriju C. S druge strane, tržišni rizici Fondova su krajem 2023. godine smanjeni u odnosu na kraj prethodne godine, a značajan doprinos smanjenju došao je od smanjenja tečajnog rizika nakon uvođenja eura.

Fondovi većinu svojih ulaganja ostvaruju u Republici Hrvatskoj te su zadržali status značajnih ulagača u Republici Hrvatskoj, aktivno sudjelujući na sekundarnom i primarnom tržištu, posebice prilikom izdanja novih državnih obveznica. Osim aktivnosti na tržištu kapitala fondovi su nastavili promicati visoke standarde korporativnog upravljanja, aktivno sudjelujući na skupštinama izdavatelja.

1.3 Upravljanje imovinom Fondova

Društvo upravlja Fondovima u skladu sa zakonskim propisima i Statutima Fondova. Fondovi su u vlasništvu svojih članova, a pojedinačna vlasnička prava se određuju razmjerno iznosu sredstava na njihovom osobnom računu. Imovina Fondova ne pripada Društvu niti je dio imovine Društva, njegove likvidacijske ili stečajne mase te ne može biti predmetom ovrhe radi namirenja tražbine prema Društvu. Imovina Fondova drži se i vodi odvojeno od imovine Društva. Društvo je odgovorno članovima Fondova za uredno i savjesno obavljanje poslova propisanih zakonskim propisima te također odgovara za štetu počinjenu članovima Fondova u skladu s pravnim propisima. Društvo je dužno stjecati imovinu za Fondove isključivo u ime i za račun Fondova pohranjujući je kod depozitara. Pri obavljanju poslova depozitara za više mirovinskih fondova, imovina, djelatnost i evidencije svakog mirovinskog fonda moraju biti potpuno odvojeni, kako međusobno, tako i od samog depozitara. Depozitar je odgovoran članovima Fondova i Društvu za gubitak imovine koji je prouzrokovao on ili treća osoba kojoj je delegirao pohranu financijskih instrumenata Fondova.

Društvo je usvojilo i primjenjuje pravila korporativnog upravljanja, vezano uz vlastiti ustroj i poslovanje, kao i uz sudjelovanje u korporativnom upravljanju izdavatelja u kojima mirovinski fondovi pod upravljanjem Društva imaju značajne udjele. Učinkovito korporativno upravljanje nužan je preduvjet uspješnosti Društva. Društvo kao članica Udruge društava za upravljanje mirovinskim fondovima i mirovinskim osiguravajućim društvima (dalje u tekstu: UMFO) primjenjuje kodeks korporativnog upravljanja koji je UMFO usvojio u lipnju 2019. godine. Društvo je usvojilo Pravilnik o korporativnom upravljanju i ustrojilo Odbor za korporativno upravljanje kao tijelo koje donosi odluke vezane uz glasovanja na skupštinama izdavatelja u kojima mirovinski fondovi imaju značajne udjele. Izvješće o aktivnostima koje su tijekom godine provedene u skladu s Politikom sudjelovanja objavljuje se na mrežnim stranicama. Društvo je ustrojilo učinkovita i primjerena pravila za prepoznavanje,

upravljanje, praćenje i sprječavanje sukoba interesa te uspostavilo neovisnu funkciju praćenja usklađenosti koja je zadužena za primjenu i nadzor tih pravila.

Prilikom provedbe ulaganja Fondova poštuju se načela sigurnosti, razboritosti, opreza, likvidnosti, razdiobe rizika i smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, s ciljem osiguranja optimalnog rasta mirovinske štednje članova Fondova u odnosu na preuzeti rizik. Društvo primjenjuje aktivnu strategiju upravljanja imovinom Fondova vodeći pritom računa o uvjetima na tržištima kapitala.

1.4 Upravljanje rizicima

Društvo je uspostavilo sveobuhvatan i učinkovit sustav upravljanja rizicima. Strategijom upravljanja rizicima definirana su temeljna načela kojima se Društvo rukovodi u upravljanju rizicima, osigurava razumijevanje procesa upravljanja rizicima, definira uloge i odgovornosti te postavlja smjernice za upravljanje rizicima.

Sustav upravljanja rizicima podrazumijeva identifikaciju, praćenje i izvještavanje o rizicima koji se javljaju u poslovanju Društva te praćenje efikasnosti postavljenih mjera za izbjegavanje, zaštitu ili transfer rizika, odnosno prihvaćanje od strane Društva. Društvo ne teži potpunoj eliminaciji rizika u poslovnim procesima nego adekvatnoj kontroli i praćenju svih vrsta rizika kojima je izloženo tj. uspostavljanju efikasnog sustava za upravljanje rizicima koji treba osigurati da Društvo i mirovinski fondovi kojima upravlja posluju u skladu sa pravnim propisima, poslovnom strategijom Društva i strategijom mirovinskih fondova uzimajući u obzir predodređenu toleranciju spram izloženosti pojedinim rizicima. Sustavom upravljanja rizicima uspostavljene su metode za procjenu pojedinih rizika, postavljena su ograničenja izloženosti prema određenim rizicima, uspostavljeno je izvještavanje o prekoračenjima ograničenja izloženosti prema određenim rizicima te proces eskalacije kojim se osigurava da se poduzmu mjere u cilju usklađivanja s prihvatljivim razinama rizika. Društvo je posebno dužno u svojem poslovanju djelovati u cilju zaštite članova mirovinskih fondova kojima upravlja.

1.5 Odnosi s članovima i način ostvarivanja prava članova Fondova

Društvo je tijekom 2023. godine članovima osiguralo dostupnost svih relevantnih podataka i informacija. Društvo ima svoju mrežnu stranicu www.rmf.hr koju redovito ažurira. Na mrežnoj stranici dostupne su sve informacije o poslovanju Fondova i Društva kako je propisano Zakonom, o svakom pravnom i poslovnom događaju u vezi s Društvom koji bi mogli značajno utjecati na poslovanje Fondova te podaci i informacije koji su važni za članove, tržište i javnost. Putem mrežne stranice smo tijekom 2023. godine članove redovito obavještavali o uvjetima i načinima obavljanja poslova, primanja stranaka te načinima na koje članovi i potencijalni članovi mogu uspostaviti kontakt s Društvom.

Osim toga, Društvo je u 2023. godini razvilo mobilnu aplikaciju „Raiffeisen mirovinski fondovi“ i tako članovima omogućilo da na siguran, brz i jednostavan način mogu pristupiti svojem mirovinskom računu bilo kada i s bilo koje lokacije. Uz pomoć aplikacije svi naši članovi nadomak ruke

imaju informacije o svojoj štednji u II. i III. stupu i ostvarenoj zaradi te detaljni prikaz svih uplata. Aplikacija sadrži i personalizirani kalkulator štednje u II. i III. stupu, pregled prinosa, a moguće je ugovoriti dobrovoljnu mirovinsku štednju i izvršiti uplatu u dobrovoljni mirovinski fond. Dodatno, u aplikaciji su dostupni i razni edukativni sadržaji i bitne informacije te je putem nje moguće ažurirati osobne podatke i kontakte.

Ispunjavajući svoju zakonsku obvezu Društvo je osiguralo dostupnost tromjesečnih i revidiranih godišnjih izvještaja putem mrežne stranice, na svim prijemnim mjestima Središnjeg registra osiguranika (dalje u tekstu: REGOS), a članovima se, na njihov zahtjev i besplatno, isti i dostavljaju.

Na zahtjev članova Fondova, Društvo dostavlja dodatne informacije o ograničenjima koja se primjenjuju na području upravljanja rizicima pojedinog Fonda, postupcima koji se koriste u tu svrhu, kao i o promjenama u rizičnosti i prinosima osnovnih vrsta financijskih instrumenata u koje je uložena imovina pojedinog Fonda. Članove se putem elektroničke pošte jedanput godišnje obavještava o vrijednosti imovine i uplatama na osobne račune u Fondu. Također, članu se omogućava uvid u stanje na osobnom računu i ostalim podacima na više načina (mrežna stranica, besplatni info telefon, izvještavanje putem elektroničke pošte ili SMS porukom, mobilna aplikacija). Izbor načina izvještavanja, promjenu osobnih podataka i ostale izmjene, te dobivanje svih informacija članu se omogućava pozivom u kontakt centar, slanjem upita na službenu mail adresu Društva ili putem mobilne aplikacije. Radi zaštite osobnih podataka i čuvanja povjerljivosti, član se tom prilikom mora odgovarajuće identificirati.

Prava članova Fondova i način njihovog ostvarivanja, poput uvjeta za prelazak iz mirovinskog fonda jedne kategorije u mirovinski fond druge kategorije te prelazak u mirovinski fond kojim upravlja drugo mirovinsko društvo, propisani su dokumentima obveznog mirovinskog fonda – Statutom i Informativnim prospektom. Nadalje, Društvo je uspostavilo postupke koji osiguravaju da se pritužbe članova Fondova rješavaju na adekvatan način te da nema ograničenja za ostvarivanje prava članova. Informacije u vezi s postupkom rješavanja pritužbi člana kao i informacija o izvansudskom mirnom rješavanju sporova između Društva i članova putem Centra za mirenje pri Hrvatskoj gospodarskoj komori su dostupne članu na mrežnoj stranici.

1.6 Financijska pismenost

S ciljem educiranja te osnaživanja povjerenja javnosti u hrvatski mirovinski i financijski sustav, Društvo redovito provodi projekte financijske pismenosti. U skladu s time, Društvo je krajem 2020. godine usvojilo Strategiju financijskog opismenjavanja za razdoblje od 2021. godine do 2023. godine koja promovira fleksibilnost i raznolikost kanala distribucije s ciljem isporuke informacija do onih kojima je najviše potrebno financijsko obrazovanje, pa je tako bilo i pri provođenju svih aktivnosti Društva u prethodnoj godini.

U 2023. godini Društvo je u projekte namijenjene osnaživanju financijske pismenosti hrvatskih građana utrošilo iznos od 196.582 eura, a među projektima koje je Društvo provodilo samostalno izdvajamo projekte „Upoznaj svoj novac“ te „Budi FIN! – financijski pismen i odgovoran“, Tjedan financijske pismenosti te kampanju u suradnji s Digital Talentsom, odnosno Sveučilištem Algebra.

Projekt „Upoznaj svoj novac“ Društvo je osmislilo i provelo u suradnji s Hanza Medijom, odnosno Jutarnjim listom, a riječ je o besplatnoj video edukaciji financijske pismenosti. Preciznije, projekt se sastojao od 13 native članaka te video edukacije od pet modula - osobne financije, kućni budžet, ulaganja, psihologija i financije te opća financijska pitanja. Svaki modul sadržavao je pet videa te kratak kviz kojim se provjeravalo znanje stečeno tijekom svakog od modula, a na kraju edukacije održao se i finalni ispit koji je sadržavao nagradno opisno pitanje.

U suradnji s Ekonomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu Društvo je pokrovitelj projekta pod nazivom „Budi FIN! – financijski pismen i odgovoran“. Riječ je o online edukacijama namijenjenima mladima od 16 do 25 godina koje imaju za cilj učiniti mlade financijski sposobnima, a tijekom radionica sudionici upoznaju svoju financijsku osobnost i odnos prema novcu te osnažuju svoje potrošačke kompetencije. Osim edukacije za srednjoškolce i studente, organizirana je i edukacija za nastavnike srednjih škola kako bi se i njih osposobilo za poučavanje financijske pismenosti, a radionice su potpuno besplatne za sve polaznike.

Usto, Društvo je s Ekonomskim fakultetom u Zagrebu (dalje u tekstu: EFZG) u 2023. godini surađivalo i na projektu Tjedan financijske pismenosti. Riječ je o događaju stručnog, edukativnog, ali i zabavnog karaktera, a koji se obilježio u mjesecu travnju, odnosno mjesecu financijske pismenosti, upravo na EFZG-u. U sklopu tog tjedna okupili su se vodeći stručnjaci iz svijeta financijske industrije, biznisa i medija, ali i svi zainteresirani studenti koji su budućnost edukativne i poslovne mreže u Hrvatskoj kako bi na jednom mjestu razmijenili iskustva, ostvarili suradnju i poslušali što o temama financijske pismenosti, obrazovanja i financijske sposobnosti pojedinaca misle vodeći stručnjaci i osobe koje utječu na javno mišljenje. U sklopu Tjedna financijske pismenosti održala se konferencija "Izazovi izgradnje financijske sposobnosti u digitalno doba" te festival koji uključuje sajam, radionice, predavanja, izložbu, podcaste, druženja i mogućnost umrežavanja. Na konferenciji su sudjelovali istaknuti znanstvenici, financijski stručnjaci, političari, poduzetnici i estradna lica koji su okviru tri panela raspravljali o važnosti i ulozi financijske pismenosti.

U suradnji s agencijom Digital Talents koja djeluje u sklopu visokog učilišta Algebra, u 2023. godini smo realizirali kampanju s ciljem financijskog opismenjavanja mladih. Kampanja je provedena na društvenim mrežama i uključivala je kreatora na društvenim mrežama Darija Marčaca. S obzirom na to da su ciljane skupina bili mladi između 19 i 25 godina, fokus je stavljen na društvenu mrežu Tik Tok te je u sklopu kampanje napravljen poseban profil na toj društvenoj mreži pod imenom „Financijska.pismenost“ koji je prikupio 1.120 pratitelja.

Svaki od tih projekata svojstven je na svoj način, a budući da se komunikacijski kanali i njihov format u potpunosti razlikuju, oni su dosegli i sasvim različitu publiku, odnosno njima je Društvo uspješno dosegnuti razne demografske skupine i osigurati veću javnu prisutnost i prepoznatljivost mirovinskih fondova. Prilikom provođenja samostalnih projekata, Društvo razvija strateški pristup kako bi financijsko opismenjavanje kao dugotrajni proces bilo što učinkovitije. Za pojedine projekte koji su se provodili tijekom prethodnih razdoblja planira se nastavak i u sljedećim razdobljima.

1.7 Naknade

Prema važećim zakonskim odredbama koje su bile na snazi do 31. prosinca 2023. godine, naknade koje terete imovinu Fondova bile su sljedeće:

- Ulazna naknada, koju izračunava REGOS, u 2023. godini iznosila je 0,5% (2022.: 0,5%) od ukupno prikupljenih doprinosa. Iznos svih doprinosa uplaćenih na određeni dan, umanjениh za ulaznu naknadu, uplaćuje se na račune Fondova, dok se ulazna naknada priznaje kao prihod Društva.
- Naknada za upravljanje u 2023. godini iznosila je 0,27% (2022.: 0,27%) godišnje od osnovice koju čini ukupna imovina mirovinskog fonda umanjena za obveze s osnove ulaganja.
- Naknada depozitaru, sukladno ugovoru s Depozitarom, iznosila je 0,017% do 31. siječnja 2023. godine, od 1. veljače 2023. godine do 31. kolovoza 2023. godine 0,015%, a od 1. rujna 2023. godine 0,017% (2022.: 0,017%) godišnje od osnovice, tj. od ukupne vrijednosti imovine Fondova umanjene za obveze s osnove ulaganja.

Izmjenama Zakona od 1. siječnja 2024. godine ulazna naknada je ukinuta, a naknada za upravljanje za 2024. godinu je smanjena na 0,25% godišnje od osnovice. U narednim godinama ista se dodatno smanjuje i to za 0,01 postotna boda godišnje sve dok ne dosegne iznos od 0,2% od osnovice u 2029. godini.

Naknada za izlaz naplaćuje se članu fonda prilikom prijelaza iz jednog obveznog mirovinskog fonda u drugi, ali pod upravljanjem drugog mirovinskog društva, a izračunava se na temelju ukupnog iznosa koji se nalazi na osobnom računu člana fonda, i to u iznosu od 0,8% u prvoj godini članstva, 0,4% u drugoj, 0,2% u trećoj, a u ostalim godinama se ne naplaćuje. Ovu naknadu također izračunava REGOS, a isplaćuje se Društvu.

Društvo ima pravo na iznos naknade za upravljanje koji čini 20% ukupno naplaćenog iznosa naknade za upravljanje od strane svih mirovinskih društava u Republici Hrvatskoj koja upravljaju obveznim mirovinskim fondovima u promatranom obračunskom razdoblju od jedne kalendarske godine. Tijekom 2023. godine je obračunata i naplaćena naknada za upravljanje obveznim mirovinskim fondovima veća od prethodno navedenog ograničenja te će se 55% tako više naplaćenog iznosa naknade za upravljanje u iznosu od 2.797.392,00 eura do 30. travnja 2024. godine uplatiti REGOS-u kako bi se izvršio raspored tih sredstava svim obveznim mirovinskim fondovima. Ovakav način povrata dijela naknade za

upravljanje efektivno smanjuje stopu naknade za upravljanje obveznim mirovinskim fondovima za Društvo te će ista dugoročno iznositi oko 0,21% od imovine obveznih mirovinskih fondova. Ukoliko se troškovi REGOS-a i Hanfe oduzmu od ulazne naknade i naknade za upravljanje (svi troškovi i naknade iskazane u postotku imovine fondova), dugoročna stopa naknade spram imovine Fondova smanjuje se na svega 0,1%.

Sukladno Pravilniku o troškovima koji se mogu plaćati iz imovine obveznog mirovinskog fonda te načinu i sadržaju izračuna pokazatelja ukupnih troškova obveznog mirovinskog fonda (Narodne novine, broj 9/19), pokazatelj ukupnih troškova Fondova iznosio je u 2023. godini u prosjeku 0,29, a za pojedini Fond se dobiva kao zbroj naknade za upravljanje, naknade za depozitara te transakcijskih troškova s osnove ulaganja Fonda, sveukupno u odnosu na prosječnu imovinu Fonda. U odnosu na prošlogodišnji pokazatelj u iznosu od 0,31, radi se o smanjenju pokazatelja ukupnih troškova Fondova za 4,3%.

2. RAIFFEISEN OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJA A

2.1 Osnivanje i početak poslovanja

Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija A (dalje u tekstu: ROMF A) je osnovan 30. svibnja 2014. godine, a započeo je s radom 21. kolovoza 2014. godine.

2.2 Profil rizičnosti

Investicijski cilj ROMF A fonda je ulaganje prikupljenih sredstava članova u svrhu povećanja vrijednosti imovine na dugi rok radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima, a u skladu sa zakonskim propisima. ROMF A fond ima uravnoteženi profil rizika koji proizlazi iz najvećeg dopuštenog zakonskog ograničenja ulaganja u prenosive vlasničke vrijednosne papire, direktno ili indirektno putem ulaganja u dioničko tržište.

Najvažnija zakonska ograničenja ulaganja obveznog mirovinskog fonda kategorije A su:

- minimalno 30% neto imovine fonda mora biti uloženo u obveznice Republike Hrvatske, članica EU-a ili zemalja OECD-a,
- maksimalno 65% neto imovine fonda u dionice izdavatelja iz Republike Hrvatske, članica EU-a ili zemalja OECD-a, uključujući i posrednu izloženost putem UCITS fondova i financijskih izvedenica,
- minimalno 40% neto imovine fonda mora biti uloženo u imovinu koja je denominirana ili koja se namiruje u euru.

U usporedbi s drugim kategorijama obveznih mirovinskih fondova, ROMF A fond ima najviše očekivane prinose na dulji rok i najveći stupanj rizičnosti te je predviđen za osiguranike mlađe dobi pred kojima je duži radni vijek prije mirovine.

Tablica 1. Struktura ulaganja ROMF A fonda prema vrstama instrumenata

Vrsta imovine	31.12.2022	31.12.2023	Razlika
Dionice i dionički fondovi	43,50%	36,42%	-6,12%
Obveznice i obveznički fondovi	39,26%	35,50%	-2,59%
Instrumenti tržišta novca	9,23%	22,79%	7,29%
Novac na računu, potraživanja i obveze	8,01%	5,28%	1,42%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 2. Geografska struktura ulaganja ROMF A fonda

Država	31.12.2022	31.12.2023	Razlika
Hrvatska	57,34%	53,17%	-4,17%
SAD	12,51%	12,92%	0,41%
Irska	9,63%	7,30%	-2,33%
Francuska	1,54%	6,97%	5,43%
Luksemburg	5,32%	5,25%	-0,07%
Ostalo	1,10%	5,01%	3,91%
Njemačka	7,32%	3,93%	-3,39%
Supranacionalno	0,00%	2,39%	2,39%
Slovenija	0,73%	1,03%	0,30%
Švicarska	0,68%	0,94%	0,26%
Nizozemska	1,69%	0,61%	-1,08%
Velika Britanija	0,47%	0,48%	0,01%
Španjolska	1,09%	0,00%	-1,09%
Belgija	0,58%	0,00%	-0,58%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 3. Struktura ulaganja prema gospodarskim sektorima ROMF A fonda

Gospodarski sektor	31.12.2022	31.12.2023	Razlika
Država	42,40%	39,69%	-2,71%
Diverzificirano po sektorima	16,85%	15,64%	-1,21%
Financijska industrija	2,09%	12,30%	10,21%
Industrijski proizvodi	4,71%	5,97%	1,27%
Ostalo	8,01%	5,28%	-2,73%
Komunikacijske usluge	4,81%	4,77%	-0,04%
Osnovna potrošačka roba	4,90%	4,77%	-0,13%
Informatička tehnologija	5,59%	4,58%	-1,01%
Opcionalna potrošačka roba	2,67%	3,07%	0,40%
Zdravstvo	2,17%	1,38%	-0,79%
Sirovine	1,84%	1,35%	-0,48%
Energetika	3,18%	0,94%	-2,25%
Komunalne usluge	0,79%	0,27%	-0,52%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 4. Struktura ulaganja ROMF A fonda prema valutama

Valuta	31.12.2022	31.12.2023	Razlika
EUR	46,54%	88,97%	42,43%
USD	12,82%	9,61%	-3,21%
CHF	0,68%	0,94%	0,26%
GBP	0,47%	0,48%	0,01%
HRK	39,49%	0,00%	-39,49%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tijekom 2023. godine fond ROMF A bio je usklađen sa zakonskim ograničenjem na valutnu usklađenost iz članka 129. Zakona, tj. više od 40% neto vrijednosti imovine fonda ROMF A bilo je uloženo u imovinu kojom se trguje ili koja se namiruje u valuti u kojoj se isplaćuju mirovine iz obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje.

Tablica 5. Pokazatelji rizičnosti ROMF A fonda

	31.12.2022	31.12.2023	Razlika
Tržišni rizik ROMF A fonda ¹	6,17%	6,26%	0,09%
SRRI pokazatelj stupnja rizika ²	4	4	0
Rizik fonda u odnosu na MIREX A ³	0,93	0,92	-0,01
Modificirana duracija ROMF A fonda	1,20	1,09	-0,11

¹ Izračun temeljem mjesečnih prinosa u zadnjih 5 godina, anualizirana vrijednost

² ESMA smjernice za izračun pokazatelja rizičnosti: <https://www.esma.europa.eu>

³ Izračun temeljem mjesečnih prinosa u zadnjih 5 godina

Tržišni rizik fonda predstavlja ocjenu varijabilnosti kretanja obračunskih jedinica mirovinskog fonda izraženu na godišnjoj razini, a navedena brojka pokazuje koliko se odstupanje od prosječnog prinosa mirovinskog fonda može očekivati. SRRI pokazatelj stupnja rizika (eng. *Synthetic Risk and Reward Indicator*) kategorizira rizičnosti mirovinskog fonda na skali od 1 (najmanji rizik) do 7 (najveći rizik). Rizik ROMF A fonda u odnosu na MIREX A predstavlja ocjenu sistemskog rizika, tj. očekivanog rasta/pada prinosa ROMF A fonda u slučaju rasta/pada indeksa koji opisuje kretanje prosječnog obveznog mirovinskog fonda kategorije A. Modificirana duracija mirovinskog fonda predstavlja ocjenu rizika ulaganja u dužničke vrijednosne papire, tj. očekivane promjene vrijednosti mirovinskog fonda u slučaju promjene kamatnih stopa na tržištima kapitala.

Tablica 6. Profil rizičnosti ROMF A fonda

Vrsta rizika	Očekivani utjecaj* 2022	Utjecaj na dan 31.12.2022.	Očekivani utjecaj* 2023	Utjecaj na dan 31.12.2023.
Tržišni rizik	Povećan	Umjeren	Povećan	Nizak
Cjenovni rizik	Umjeren	Nizak	Umjeren	Vrlo nizak
Kamatni rizik	Povećan	Nizak	Povećan	Nizak
Tečajni rizik	Umjeren	Nizak	Umjeren	Vrlo nizak
Kreditni rizik				
Dugoročni kreditni rizik izdavatelja	Nizak	Vrlo nizak	Nizak	Vrlo nizak
Rizik suprotne ugovorne strane	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak
Koncentracijski rizik	Nizak	Vrlo nizak	Nizak	Vrlo nizak
Rizik namire	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak
Rizik likvidnosti				
Rizik likvidnosti imovine	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak
Rizik novčanog tijeka	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak

* Društvo ocjenjuje rizik na osnovu sljedećih kategorija: vrlo nizak, nizak, umjeren, povećan, visok

S obzirom na najveću dopuštenu izloženost dioničkom tržištu za fondove kategorije A (najviše 65% imovine fonda) te očekivane rizičnosti pojedinih klasa imovine fonda, očekivani profil rizičnosti ROMF A fonda za 2023. godinu spram tržišnog rizika bio je povećan. Na dan 31. prosinca 2023. godine izmjereni utjecaj tržišnog rizika bio je nizak. Ostale vrste rizika imale su na dan 31. prosinca 2023. godine jednak ili manji utjecaj od očekivanih utjecaja.

2.3 Članstvo

Član ROMF A fonda može biti svaki osiguranik kojemu je do dana ispunjenja starosnih uvjeta za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema Zakonu (dalje u tekstu: Referentni dan) ostalo deset ili više godina. Član može prenijeti sredstva iz ROMF A fonda u obvezni mirovinski fond druge kategorije kojim upravlja Društvo ili u obvezni mirovinski fond kojim upravlja drugo mirovinsko društvo, iste ili druge kategorije, u skladu sa Zakonom. Na dan kada član ROMF A fonda ispuni uvjet da do Referentnog dana ima manje od deset godina, REGOS će ga rasporediti u Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B. Krajem 2023. godine ROMF A fond imao je 64.259 članova (2022.: 47.013).

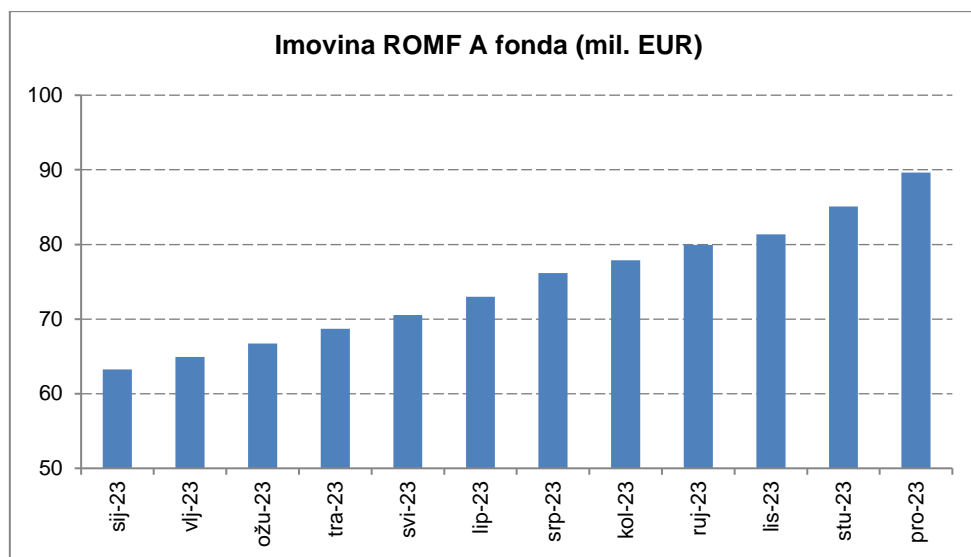
2.4 Pokazatelji poslovanja u 2023. godini

Na dan 31. prosinca 2023. godine neto imovina u ROMF A fondu iznosila je 89.653.169 eura (2022.: 59.919.521 eura), što predstavlja 21,47% tržišnog udjela u obveznim mirovinskim fondovima kategorije A, tj. 0,44% sveukupne imovine obveznih mirovinskih fondova u RH. Ukupne uplate u ROMF A fond s osnova uplata doprinosa i promjene članstva tijekom 2023. godine iznosile su 26.343.906 eura, dok su ukupne isplate iznosile 3.548.300 eura. Neto iznos uplata u ROMF A fond u 2023. godini iznosio je 22.795.606 eura.

Tablica 7. Uplate i isplate iz ROMF A fonda u 2023. godini

Osnova	Iznos (EUR)
Primici od članova fondova	22.285.368
Primici s osnove promjene članstva	4.058.537
Izdaci temeljem zatvaranja računa	-3.377
Izdaci s osnove promjene članstva	-3.486.815
Izdaci s osnove promjene članstva - korektivna stavka	-58.107
Ukupno	22.795.606

Graf 1. Prikaz kretanja imovine ROMF A fonda u 2023. godini

Tablica 8. 10 najvećih pojedinačnih pozicija ROMF A fonda na dan 31. prosinca 2023. godine

Pozicija	Vrsta instrumenta	Izdavatelj ili kreditna institucija	Oznaka	Udio
OTP banka d.d.	depozit	OTP Banka d.d.		4,49%
Erste&Steiermarkische Bank d.d.	depozit	Erste i Steiermarkische bank d.d.		3,94%
Zagrebačka banka d.d.	depozit	Zagrebačka banka d.d.		3,35%
HT-R-A	dionica	Hrvatski Telekom d.d.	HRHT00RA0005	3,03%
USA Treasury Note/Bond 1 1/2 09/30/24	državna obveznica	Sjedinjene Američke Države	US912828YH74	2,96%
Lyxor Smart Overnight Return - UCITS ETF C-EUR	udio u investicijskom fondu	Amundi ETFs/France	LU1190417599	2,67%
PODR-R-A	dionica	Podravka d.d.	HRPODRRA0004	2,47%
RHMF-O-327E	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO327E7	2,32%
ADRS-P-A	dionica	Adris Grupa d.d.	HRADRISPA0009	2,29%
RHMF-O-302E	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO302E0	2,28%

Najznačajnija ulaganja ROMF A fonda na kraju 2023. godine bila su državne obveznice srednjih dospjeća, domaće dionice izdavatelja Hrvatski Telekom d.d., Podravka d.d. i Adris Grupa d.d. U 2023. godini najznačajnija nova pojedinačna ulaganja u vrijednosne papire domaćih izdavatelja bila su u obveznice Republike Hrvatske s dospjećem 2026., 2033. i 2035. godine, dok su za strane izdavatelje to bile obveznice Europske unije, Francuske Republike i Republike Slovenije te dionice iz različitih industrijskih sektora.

2.5 Prinosi i zarade

U 2023. godini nominalni prinos za ROMF A fond iznosio je 9,88%, a realno 5,15%, što je rezultiralo ukupnom godišnjom dobiti u iznosu od 6.938.042 eura. Od početka rada fonda (21. kolovoza 2014. godine) do kraja 2023. godine prosječni nominalni prinos na godišnjoj razini za ROMF A fond iznosio je 6,23%, dok je realni prinos iznosio 3,55%.

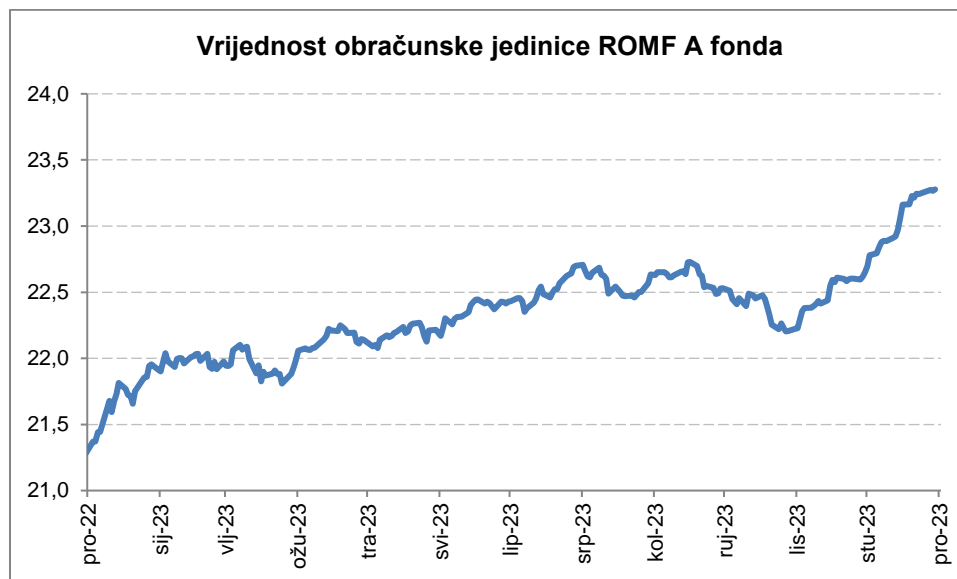
Tablica 9. Prinosi po pojedinim kategorijama imovine za ROMF A fond u 2023. godini

Klasa imovine	Prinos	Doprinos prinosu
Domaće dionice i fondovi koji ulažu u dionice	32,4%	543
Inozemne dionice i fondovi koji ulažu u dionice	13,3%	275
Domaće obveznice	4,2%	104
Inozemne obveznice i fondovi koji ulažu u obveznice	3,0%	37
Instrumenti novčanog tržišta	2,3%	54
Naknade		-25
Ukupno		988

Tijekom 2023. godine najveći utjecaj na prinos ROMF A fonda ostvaren je na ulaganja u domaće i inozemne dionice. Prinosi koji su ostvareni na ulaganja u pojedina tržišta za ROMF A fond razlikuju se od ostvarenih prinosa pojedinih indeksa navedenih u točki 1.1 uslijed različite selekcije pojedinih ulaganja, tj. razlika između odabira pojedinih instrumenata u fondu i tržišnom indeksu.

Tijekom 2023. godine, na teret imovine ROMF A fonda, Društvu je isplaćeno 199.497 eura po osnovi naknade za upravljanje, a depozitaru 11.743 eura po osnovi naknade za depozitara.

Graf 2. Kretanje obračunske jedinice ROMF A fonda u 2023. godini

2.6 Likvidnost

U 2023. godini ROMF A fond u potpunosti je bio u mogućnosti izvršiti sve obveze koje proizlaze iz namire transakcija ili isplata iz fonda. Tijekom 2023. godine ocjene za rizik likvidnosti imovine i rizik novčanog tijeka ROMF A fonda bile su u skladu s očekivanjima, tj. utvrđenim profilom rizičnosti.

U 2024. godini ROMF A fond očekuju isplate iz fonda po osnovi prelaska u drugu kategoriju fonda u iznosu od 1,2 milijuna eura, a istovremeno se ne očekuju isplate iz fonda po osnovi umirovljenja. S obzirom na očekivane isplate iz ROMF A fonda u 2024. godini, te likvidnost financijskih instrumenata koji se nalaze u imovini fonda, ocjenjuje se da je likvidnost imovine ROMF A fonda dostatna u odnosu na buduće obveze. Slijedom navedenog, Društvo ne očekuje da će postojati potreba za korektivnim djelovanjem prema imovini ROMF A fonda u 2024. godini radi ispunjenja budućih obveza.

3. RAIFFEISEN OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJA B

3.1 Osnivanje i početak poslovanja

Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija B (dalje u tekstu: ROMF B) je osnovan 5. studenog 2001. godine, a započeo je s radom 30. travnja 2002. godine.

3.2 Profil rizičnosti

Investicijski cilj ROMF B fonda je ulaganje prikupljenih sredstava članova u svrhu povećanja vrijednosti imovine na dugi rok radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima, a u skladu sa zakonskim propisima. ROMF B fond ima umjereno konzervativni profil rizika koji proizlazi iz najvećeg dopuštenog zakonskog ograničenja ulaganja u prenosive vlasničke vrijednosne papire, direktno ili indirektno putem ulaganja u dioničko tržište.

Najvažnija zakonska ograničenja ulaganja obveznog mirovinskog fonda kategorije B su:

- minimalno 50% neto imovine fonda mora biti uloženo u obveznice Republike Hrvatske, članica EU-a ili zemalja OECD-a,
- maksimalno 40% neto imovine fonda u dionice izdavatelja iz Republike Hrvatske, članica EU-a ili zemalja OECD-a, uključujući i posrednu izloženost putem UCITS fondova i financijskih izvedenica,
- minimalno 60% neto imovine fonda mora biti uloženo u imovinu koja je denominirana ili koja se namiruje u euru.

U usporedbi s drugim kategorijama obveznih fondova, ROMF B fond ima umjerene očekivane prinose na dulji rok i umjereni stupanj rizičnosti te je predviđen za osiguranike srednje starosne dobi.

Tablica 10. Struktura ulaganja ROMF B fonda prema vrstama instrumenata.

Vrsta imovine	31.12.2022	31.12.2023	Razlika
Obveznice i obveznički fondovi	67,93%	63,43%	-4,50%
Dionice i dionički fondovi	25,06%	25,26%	0,20%
Instrumenti tržišta novca	2,80%	8,78%	5,98%
Alternativni fondovi	1,18%	1,27%	0,09%
Novac na računu, potraživanja i obveze	3,03%	1,26%	-1,77%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 11. Geografska struktura ulaganja ROMF B fonda

Država	31.12.2022	31.12.2023	Razlika
Hrvatska	69,77%	62,61%	-7,16%
SAD	8,15%	9,60%	1,46%
Irska	8,93%	8,42%	-0,51%
Francuska	1,18%	6,59%	5,42%
Luksemburg	3,65%	4,10%	0,45%
Supranacionalno	0,73%	3,01%	2,28%
Njemačka	3,01%	2,30%	-0,71%
Ostalo	1,06%	1,05%	-0,02%
Nizozemska	1,12%	0,67%	-0,45%
Slovenija	0,60%	0,65%	0,05%
Švicarska	0,51%	0,63%	0,12%
Velika Britanija	0,29%	0,36%	0,07%
Španjolska	0,67%	0,00%	-0,67%
Belgija	0,33%	0,00%	-0,33%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 12. Struktura ulaganja ROMF B fonda prema gospodarskim sektorima

Gospodarski sektor	31.12.2022	31.12.2023	Razlika
Država	69,08%	64,64%	-4,43%
Diverzificirano po sektorima	11,08%	13,35%	2,27%
Komunikacijske usluge	4,89%	5,49%	0,60%
Osnovna potrošačka roba	2,81%	3,72%	0,91%
Financijska industrija	1,18%	3,50%	2,32%
Industrijski proizvodi	1,04%	1,90%	0,85%
Informatička tehnologija	1,42%	1,59%	0,17%
Energetika	2,54%	1,43%	-1,12%
Ostalo	3,03%	1,26%	-1,77%
Zdravstvo	1,27%	1,10%	-0,17%
Sirovine	1,02%	0,96%	-0,06%
Opcionalna potrošačka roba	0,40%	0,95%	0,55%
Komunalne usluge	0,25%	0,11%	-0,14%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 13. Struktura ulaganja ROMF B fonda prema valutama

Valuta	31.12.2022	31.12.2023	Razlika
EUR	56,00%	86,29%	30,29%
USD	16,63%	12,72%	-3,91%
CHF	0,51%	0,63%	0,12%
GBP	0,29%	0,36%	0,07%
HRK	26,57%	0,00%	-26,57%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tijekom 2023. godine fond ROMF B bio je usklađen sa zakonskim ograničenjem na valutnu usklađenost iz članka 129. Zakona, tj. više od 60% neto vrijednosti imovine fonda ROMF B bilo je uloženo u imovinu kojom se trguje ili koja se namiruje u valuti u kojoj se isplaćuju mirovine iz obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje.

Tablica 14. Pokazatelji rizičnosti ROMF B fonda

	31.12.2022	31.12.2023	Razlika
Tržišni rizik fonda ¹	3,22%	3,33%	0,11%
SRRI pokazatelj stupnja rizika ²	3	3	0
Rizik fonda u odnosu na MIREX B ³	0,79	0,78	-0,01
Modificirana duracija fonda	1,31	1,19	-0,12

¹ Izračun temeljem mjesečnih prinosa u zadnjih 5 godina, anualizirana vrijednost

² ESMA smjernice za izračun pokazatelja rizičnosti: <https://www.esma.europa.eu>

³ Izračun temeljem mjesečnih prinosa u zadnjih 5 godina

Značenje pojedinih pokazatelja objašnjeno je u dijelu izvješća o rizičnosti fonda kategorije A.

Tablica 15. Profil rizičnosti ROMF B fonda

Vrsta rizika	Očekivani utjecaj* 2022	Utjecaj na dan 31.12.2022.	Očekivani utjecaj* 2023	Utjecaj na dan 31.12.2023.
Tržišni rizik	Umjeren	Umjeren	Umjeren	Nizak
Cjenovni rizik	Umjeren	Nizak	Umjeren	Vrlo nizak
Kamatni rizik	Povećan	Nizak	Povećan	Nizak
Tečajni rizik	Umjeren	Umjeren	Umjeren	Vrlo nizak
Kreditni rizik				
Dugoročni kreditni rizik izdavatelja	Umjeren	Vrlo nizak	Umjeren	Vrlo nizak
Rizik suprotne ugovorne strane	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak
Koncentracijski rizik	Visok	Visok	Povećan	Povećan
Rizik namire	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak
Rizik likvidnosti				
Rizik likvidnosti imovine	Nizak	Nizak	Nizak	Nizak
Rizik novčanog tijeka	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak

* Društvo ocjenjuje rizik na osnovu sljedećih kategorija: vrlo nizak, nizak, umjeren, povećan, visok

S obzirom na najveću dopuštenu izloženost dioničkom tržištu za fondove kategorije B (najviše 40% imovine fonda) te očekivane rizičnosti pojedinih klasa imovine fonda, očekivani profil rizičnosti ROMF B fonda za 2023. godinu spram tržišnog rizika bio je umjeren. Na dan 31. prosinca 2023. godine izmjereni utjecaj tržišnog rizika bio je nizak. Ostale vrste rizika imale su na dan 31. prosinca 2023. godine jednak ili manji utjecaj od očekivanih utjecaja.

3.3 Članstvo

Član ROMF B fonda može biti svaki osiguranik kojemu je do Referentnog dana ostalo pet ili više godina. Član može prenijeti sredstva iz ROMF B fonda u obvezni mirovinski fond druge kategorije kojim upravlja Društvo ili u obvezni mirovinski fond kojim upravlja drugo mirovinsko društvo, iste ili druge kategorije, u skladu sa Zakonom. Na dan kada član ROMF B fonda ispuni uvjet da do Referentnog

dana ima manje od pet godina, REGOS će ga rasporediti u Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorije C. Krajem 2023. godine ROMF B fond imao je 538.606 članova (2022.: 550.418).

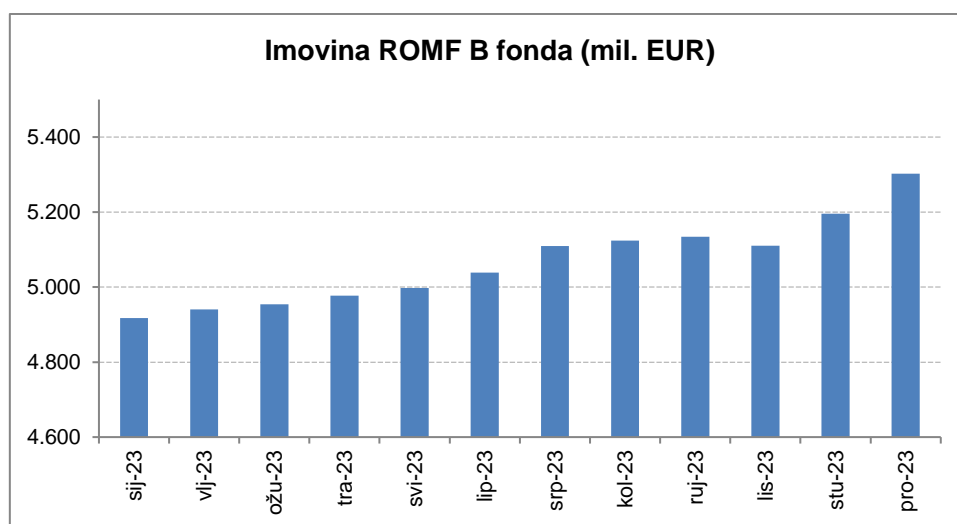
3.4 Pokazatelji poslovanja u 2023. godini

Na dan 31. prosinca 2023. godine neto imovina ROMF B fonda iznosila je 5.302.543.616 eura (2022.: 4.838.888.206 eura) što predstavlja 29,53% tržišnog udjela u obveznim mirovinskim fondovima kategorije B te 26,21% od sveukupne imovine obveznih mirovinskih fondova u RH. Ukupne uplate u ROMF B fond s osnova uplata doprinosa i promjene članstva tijekom 2023. godini iznosile su 333.536.061 eura, dok su ukupne isplate iznosile 194.411.910 eura. Neto iznos uplata u ROMF B fond u 2023. godini iznosio je 139.124.151 eura.

Tablica 16. Uplate i isplate iz ROMF B fonda u 2023. godini

Osnova	Iznos (EUR)
Primici od članova fondova	317.374.124
Primici s osnove promjene članstva	16.161.936
Izdaci temeljem zatvaranja računa	-21.426.299
Izdaci s osnove promjene članstva	-172.209.881
Izdaci s osnove promjene članstva - korektivna stavka	-775.730
Ukupno	139.124.151

Graf 3. Kretanje imovine ROMF B fonda u 2023. godini

Tablica 17. 10 najvećih pojedinačnih pozicija ROMF B fonda na dan 31. prosinca 2023. godine

Pozicija	Vrsta instrumenta	Izdavatelj ili kreditna institucija	Oznaka	Udio
RHMF-O-275E	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO275E8	7,43%
RHMF-O-247E	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO247E7	5,34%
HT-R-A	dionica	Hrvatski Telekom d.d.	HRHT00RA0005	4,27%
RHMF-O-26CA	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO26CA5	3,43%
RHMF-O-34BA	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO34BA1	3,42%
CROATIA 2024	državna obveznica	Republika Hrvatska	XS0997000251	3,17%
FRTR 0 03/25/25	državna obveznica	Francuska Republika	FR0013415627	3,17%
RHMF-O-403E	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO403E6	3,02%
RHMF-O-257A	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO257A4	2,77%
RHMF-O-302E	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO302E0	2,74%

Najznačajnija ulaganja ROMF B fonda na kraju 2023. godine bila su domaće državne obveznice srednjih dospijeca te dionice izdavatelja Hrvatski Telekom d.d. U 2023. godini najznačajnija nova pojedinačna ulaganja u vrijednosne papire domaćih izdavatelja bila su u obveznice Republike Hrvatske s dospijecem 2033. i 2035. godine, dok su za strane izdavatelje to bile obveznice Europske unije i Francuske Republike te dionice iz različitih industrijskih sektora.

3.5 Prinosi i zarade

U 2023. godini nominalni prinos za ROMF B fond iznosio je 6,61%, a realno 2,02%, što je rezultiralo ukupnom godišnjom dobiti u iznosu od 324.531.260 eura. Od početka rada ROMF B fonda (30. travnja 2002. godine) do kraja 2023. godine prosječni nominalni prinos na godišnjoj razini iznosio je 5,18%, dok je realni prinos iznosio 2,61%.

Tablica 18. Prinosi po pojedinim kategorijama imovine za ROMF B fond u 2023. godini

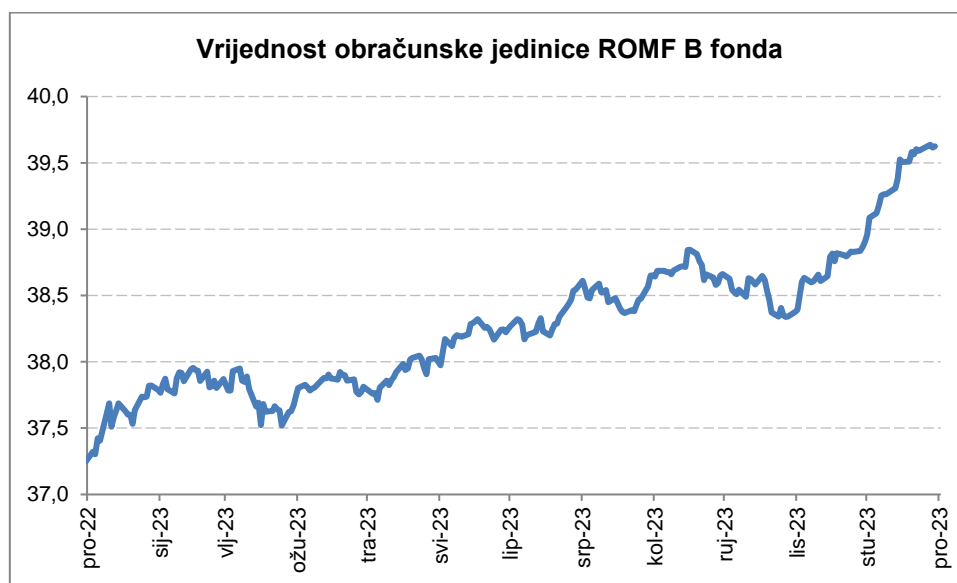
Klasa imovine	Prinos	Doprinos prinosu
Domaće dionice i fondovi koji ulažu u dionice	30,8%	270
Inozemne dionice i fondovi koji ulažu u dionice	14,2%	213
Domaće obveznice	2,7%	144
Inozemne obveznice i fondovi koji ulažu u obveznice	3,0%	41
Instrumenti novčanog tržišta	2,2%	17
Naknade		-25
Ukupno		661

Tijekom 2023. godine najveći utjecaj na prinos ROMF B fonda ostvaren je na ulaganja u domaće i inozemne dionice.

Prinosi koji su ostvareni na ulaganja u pojedina tržišta za ROMF B fond razlikuju se od ostvarenih prinosa pojedinih indeksa navedenih u točki 1.1 uslijed različite selekcije pojedinih ulaganja, tj. razlika između odabira pojedinih instrumenata u fondu i tržišnom indeksu.

Tijekom 2023. godine na teret imovine ROMF B fonda Društvu je po osnovi naknada za upravljanje isplaćeno 13.639.832 eura, a depozitaru 800.656 eura.

Graf 4. Kretanje obračunske jedinice ROMF B fonda u 2023. godini

3.6 Likvidnost

U 2023. godini ROMF B fond u potpunosti je bio u mogućnosti izvršiti sve obveze koje proizlaze iz namire transakcija ili isplata iz fonda. Tijekom 2023. godine ocjene za rizik likvidnosti imovine i rizik novčanog tijeka ROMF B fonda bile su u skladu s očekivanjima, tj. utvrđenim profilom rizičnosti.

U 2024. godini ROMF B fond očekuju isplate iz fonda po osnovi prelaska u drugu kategoriju fonda u iznosu od 94,32 milijuna eura, a istovremeno se očekuju isplate iz fonda po osnovi umirovljenja i ostalih razloga u iznosu od 20,40 milijuna eura. S obzirom na očekivane isplate iz ROMF B fonda u 2024. godini, te likvidnost financijskih instrumenata koji se nalaze u imovini fonda, ocjenjuje se da je likvidnost imovine ROMF B fonda dostatna u odnosu na buduće obveze. Slijedom navedenog, Društvo ne očekuje da će postojati potreba za korektivnim djelovanjem prema imovini ROMF B fonda u 2024. godini radi ispunjenja budućih obveza.

4. RAIFFEISEN OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJA C

4.1 Osnivanje i početak poslovanja

Raiffeisen obvezni mirovinski fond kategorija C (dalje u tekstu: ROMF C) je osnovan 30. svibnja 2014. godine, a započeo je s radom 21. kolovoza 2014. godine.

4.2 Profil rizičnosti

Investicijski cilj ROMF C fonda je ulaganje prikupljenih sredstava članova u svrhu povećanja vrijednosti imovine na srednji rok na način da imovina fonda bude ročno usklađena s obvezama fonda radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima, a u skladu sa zakonskim odredbama. ROMF C fond ima konzervativni profil rizika koji proizlazi iz zakonski dozvoljenih oblika ulaganja s obzirom da nisu dozvoljena ulaganja u vlasničke vrijednosne papire.

Najvažnija zakonska ograničenja ulaganja obveznog mirovinskog fonda kategorije C su:

- minimalno 70% neto imovine fonda mora biti uloženo u obveznice Republike Hrvatske, članica EU-a ili zemalja OECD-a,
- ulaganje u vlasničke vrijednosne papire nije dozvoljeno,
- minimalno 90% neto imovine fonda mora biti uloženo u imovinu koja je denominirana ili koja se namiruje u euru.

U usporedbi s drugim kategorijama obveznih fondova, ROMF C fond ima najmanje očekivane prinose, ali i najmanji stupanj rizičnosti te je predviđen je za osiguranike starije dobi koji su pred mirovinom.

Tablica 19. Struktura ulaganja ROMF C fonda prema vrstama instrumenata

Vrsta imovine	31.12.2022	31.12.2023	Razlika
Obveznice i obveznički fondovi	86,29%	83,77%	-2,52%
Instrumenti tržišta novca	8,66%	12,00%	3,34%
Novac na računu, potraživanja i obveze	5,05%	4,23%	-0,82%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 20. Geografska struktura ulaganja ROMF C fonda

Država	31.12.2022	31.12.2023	Razlika
Hrvatska	84,09%	73,99%	-10,10%
Francuska	0,00%	5,47%	5,47%
SAD	4,00%	5,36%	1,36%
Ostalo	0,03%	4,21%	4,18%
Supranacionalno	1,39%	3,98%	2,59%
Luksemburg	4,73%	3,52%	-1,21%
Njemačka	5,75%	2,31%	-3,44%
Slovenija	0,00%	1,16%	1,16%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 21. Struktura ulaganja ROMF C fonda prema gospodarskim sektorima

Gospodarski sektor	31.12.2022	31.12.2023	Razlika
Država	88,26%	84,89%	-3,37%
Diverzificirano po sektorima	2,91%	4,33%	1,43%
Ostalo	5,05%	4,23%	-0,82%
Financijska industrija	0,00%	3,80%	3,80%
Energetika	2,17%	1,79%	-0,37%
Osnovna potrošačka roba	0,74%	0,61%	-0,13%
Komunalne usluge	0,87%	0,35%	-0,53%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tablica 22. Struktura ulaganja ROMF C fonda prema valutama

Valuta	31.12.2022	31.12.2023	Razlika
EUR	59,58%	99,14%	39,56%
USD	1,12%	0,86%	-0,26%
HRK	39,31%	0,00%	-39,31%
Ukupno	100,00%	100,00%	

Tijekom 2023. godine fond ROMF C bio je usklađen sa zakonskim ograničenjem na valutnu usklađenost iz članka 129. Zakona, tj. više od 90% neto vrijednosti imovine fonda ROMF C bilo je uloženo u imovinu kojom se trguje ili koja se namiruje u valuti u kojoj se isplaćuju mirovine iz obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje.

Tablica 23. Pokazatelji rizičnosti ROMF C fonda.

	31.12.2022	31.12.2023	Razlika
Tržišni rizik fonda ¹	1,68%	1,80%	0,12%
SRRI pokazatelj stupnja rizika ²	2	2	0
Rizik fonda u odnosu na MIREX C ³	0,76	0,77	0,01
Modificirana duracija fonda	2,01	2,04	0,03

¹ Izračun temeljem mjesečnih prinosa u zadnjih 5 godina, anualizirana vrijednost

² ESMA smjernice za izračun pokazatelja rizičnosti: <https://www.esma.europa.eu>

³ Izračun temeljem mjesečnih prinosa u zadnjih 5 godina

Značenje pojedinih pokazatelja objašnjeno je u dijelu izvješća o rizičnosti fonda kategorije A.

Tablica 24. Profil rizičnosti ROMF C fonda

Vrsta rizika	Očekivani utjecaj* 2022.	Utjecaj na dan 31.12.2022.	Očekivani utjecaj* 2023.	Utjecaj na dan 31.12.2023.
Tržišni rizik	Nizak	Vrlo nizak	Nizak	Vrlo nizak
Kamatni rizik	Povećan	Nizak	Povećan	Nizak
Tečajni rizik	Nizak	Vrlo nizak	Nizak	Vrlo nizak
Kreditni rizik				
Dugoročni kreditni rizik izdavatelja	Povećan	Nizak	Umjeren	Nizak
Rizik suprotne ugovorne strane	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak
Koncentracijski rizik	Visok	Visok	Visok	Visok
Rizik namire	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak
Rizik likvidnosti				
Rizik likvidnosti imovine	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak
Rizik novčanog tijeka	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak	Vrlo nizak

* Društvo ocjenjuje rizik na osnovu sljedećih kategorija: vrlo nizak, nizak, umjeren, povećan, visok

S obzirom na očekivanu rizičnost domaćeg obvezničkog tržišta te očekivanoj izloženosti navedenoj klasi imovine za fondove kategorije C, očekivani profil rizičnosti ROMF C fonda za 2023. godinu spram tržišnog rizika bio je nizak. Na dan 31. prosinca 2023. godine izmjereni utjecaj tržišnog rizika bio je vrlo nizak. Ostale vrste rizika imale su jednak ili manji utjecaj od očekivanih utjecaja na dan 31. prosinca 2023. godine.

4.3 Članstvo

Član ROMF C fonda može biti svaki osiguranik. Na dan kada član ROMF B fonda ispuni uvjet da do Referentnog dana ima manje od pet godina, REGOS će ga rasporediti u ROMF C fond. Član može prenijeti sredstva iz ROMF C fonda u obvezni mirovinski fond druge kategorije kojim upravlja Društvo ili u obvezni mirovinski fond kojim upravlja drugo mirovinsko društvo, iste ili druge kategorije, u skladu sa Zakonom. Krajem 2023. godine ROMF C fond imao je 32.402 članova (2022.: 26.213).

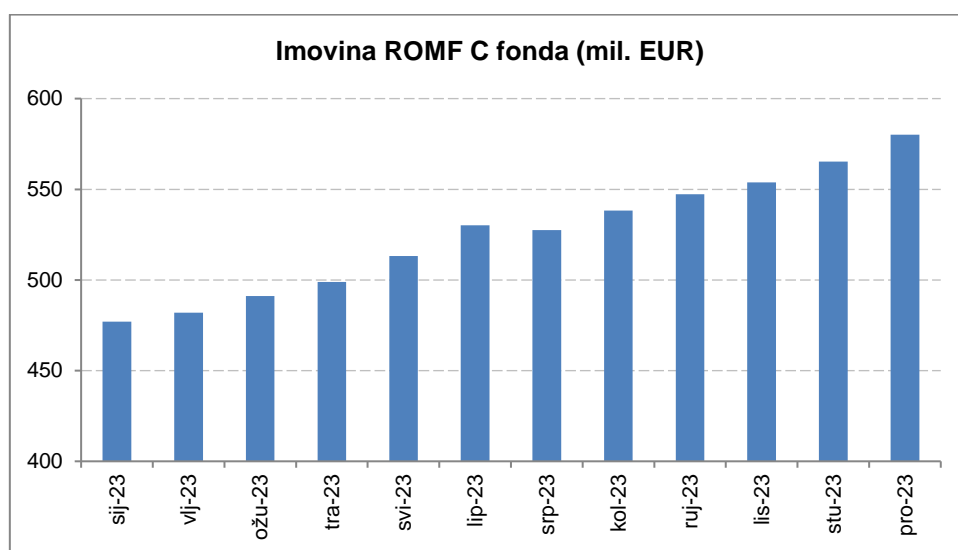
4.4 Pokazatelji poslovanja u 2023. godini

Na dan 31. prosinca 2023. godine neto imovina u ROMF C fonda iznosila je 580.128.148 eura (2022.: 464.268.573 eura), što je 31,21% tržišnog udjela u obveznim mirovinskim fondovima kategorije C i 2,87% od sveukupne imovine obveznih mirovinskih fondova u RH. Ukupne uplate u ROMF C fond s osnova uplata doprinosa i promjene članstva tijekom 2023. godini iznosile su 186.247.187 eura, dok su ukupne isplate iznosile 88.172.681 eura. Neto iznos uplata u ROMF C fond u 2023. godini iznosio je 98.074.506 eura.

Tablica 25. Uplate i isplate iz ROMF C fonda u 2023. godini

Osnova	Iznos (EUR)
Primici od članova fondova	21.564.233
Primici s osnove promjene članstva	164.682.953
Izdaci temeljem zatvaranja računa	-74.255.468
Izdaci s osnove promjene članstva	-13.859.765
Izdaci s osnove promjene članstva - korektivna stavka	-57.448
Ukupno	98.074.506

Graf 5. Kretanje imovine ROMF C fonda u 2023. godini

Tablica 26. 10 najvećih pojedinačnih pozicija ROMF C fonda na dan 31. prosinca 2023. godine

Pozicija	Vrsta instrumenta	Izdavatelj ili kreditna institucija	Oznaka	Udio u NAV-u
RHMF-O-297A	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO297A0	6,64%
RHMF-O-267E	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO267E5	4,81%
RHMF-O-26CA	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO26CA5	4,55%
RHMF-O-287A	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO287A1	4,09%
CROATIA 2031	državna obveznica	Republika Hrvatska	XS2190201983	3,95%
CROATIA 2030	državna obveznica	Republika Hrvatska	XS1713475306	3,83%
CROATIA 2029	državna obveznica	Republika Hrvatska	XS1843434876	3,78%
RHMF-O-34BA	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO34BA1	3,54%
CROATIA 2028	državna obveznica	Republika Hrvatska	XS1713462668	3,47%
RHMF-O-327E	državna obveznica	Republika Hrvatska	HRRHMFO327E7	3,39%

Najznačajnija ulaganja ROMF C fonda na kraju 2023. godine bila su domaće državne obveznice srednjih dospijeca. U 2023. godini najznačajnija nova pojedinačna ulaganja u vrijednosne papire

domaćih izdavatelja bila su u obveznice Republike Hrvatske s dospeljećem 2033. i 2035. godine, dok su za strane izdavatelje to bile obveznice Europske unije, Republike Slovenije i Francuske Republike.

4.5 Prinosi i zarade

U 2023. godini nominalni prinos za ROMF C fond iznosio je 3,28%, a realno -1,17%, što je rezultiralo ukupnom godišnjom zaradom u iznosu od 17.785.069 eura. Od početka rada fonda (21. kolovoza 2014. godine) do kraja 2023. godine prosječni nominalni prinos na godišnjoj razini za ROMF C fond iznosio je 3,72%, dok je realni prinos iznosio 1,10%.

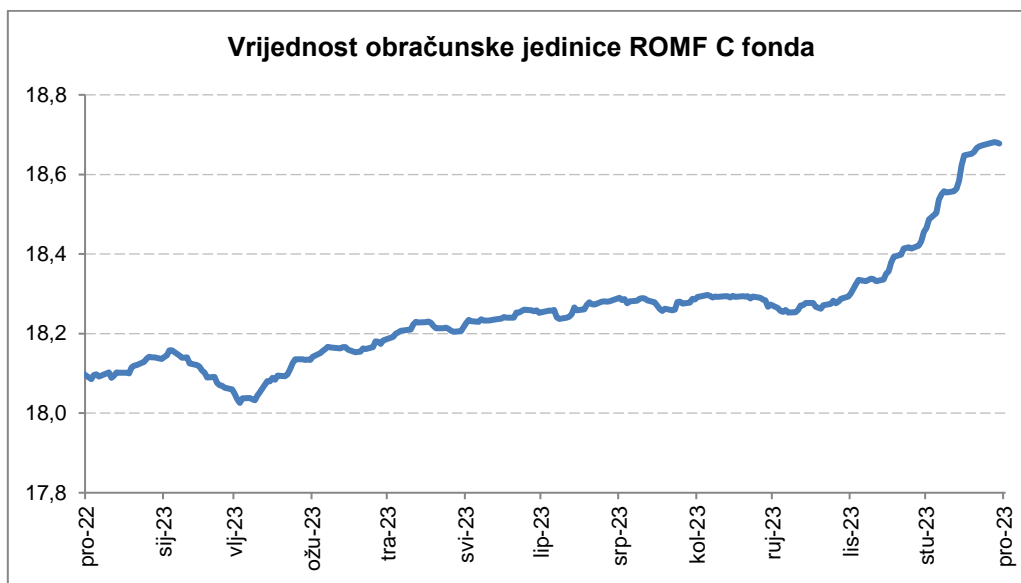
Tablica 27. Prinosi po pojedinim kategorijama imovine za ROMF C fond u 2023. godini

Klasa imovine	Prinos	Doprinos prinosu
Domaće obveznice	3,9%	290
Inozemne obveznice i fondovi koji ulažu u obveznice	3,1%	34
Instrumenti novčanog tržišta	2,3%	29
Naknade		-25
Ukupno		328

Tijekom 2023. godine najveći utjecaj na prinos ROMF C fonda ostvaren je na ulaganja u domaće obveznice.

Tijekom 2023. godine, na teret imovine ROMF C fonda, Društvu je isplaćeno 1.427.417 eura po osnovi naknade za upravljanje, a depozitaru 92.422 eura po osnovi naknade za depozitara.

Graf 6. Kretanje obračunske jedinice ROMF C fonda u 2023. godini

4.6 Likvidnost

U 2023. godini ROMF C fond u potpunosti je bio u mogućnosti izvršiti sve obveze koje proizlaze iz namire transakcija ili isplata iz fonda. Tijekom 2023. godine ocjene za rizik likvidnosti imovine i rizik novčanog tijeka ROMF C fonda bile su u skladu s očekivanjima, tj. utvrđenim profilom rizičnosti.

U 2024. godini ROMF C fond očekuju isplate iz fonda po osnovi umirovljenja u iznosu od 96 milijuna eura, a istovremeno se ne očekuju isplate iz fonda po osnovi prelaska u drugu kategoriju fonda. S obzirom da je izmjenama Zakona od 1. siječnja 2024. godine omogućeno je od 1. travnja 2024. godine članovi ostanu u fondu kategorije B sve do Referentnog dana, tj. ukinut je obvezan prelazak iz fondova kategorije B u kategoriju C pet godina prije Referentnog dana, očekuje se značajno smanjenje dolaska članova u ROMF C fond po osnovi osobnog izbora, a time i značajno smanjenje priljeva sredstava u ROMF C fond s osnove prelaska članova iz ROMF B fonda. Međutim, s obzirom na očekivane isplate iz ROMF C fonda u 2024. godini, te likvidnost financijskih instrumenata koji se nalaze u imovini fonda, ocjenjuje se da će likvidnost imovine ROMF C fonda biti dostatna tijekom 2024. godine u odnosu na buduće obveze. Slijedom navedenog, Društvo ne očekuje da će postojati potreba za korektivnim djelovanjem prema imovini ROMF C fonda u 2024. godini radi ispunjenja budućih obveza, ali očekuje da bi u srednjoročnom razdoblju moglo doći do značajne prodaje dijela imovine u svrhu isplate uštedjenih sredstava članovima ROMF C fonda koji odlaze u mirovinu.

5. Značajna ulaganja mirovinskih fondova u pojedine izdavatelje

Na dan 31. prosinca 2023. godine Fondovi su imali udjele u izdanju redovnih dionica pojedinih izdavatelja koji su veći od 10% u izdavateljima AD Plastik d.d. (11,87%), Atlantik Grupa d.d. (11,08%) i Hrvatski Telekom d.d. (10,66%). Međutim, Fondovi su zajedno s dobrovoljnim mirovinskim fondovima pod upravljanjem Društva imali udjele veće od 10% u izdanju redovnih dionica pojedinih izdavatelja i to samo kod izdavatelja iz Republike Hrvatske.

Tablica 28. Udio obveznih (OMF) i dobrovoljnih mirovinskih fondova (DMF) pod upravljanjem Društva u izdanju redovnih dionica pojedinih izdavatelja koji su veći od 10% na dan 31. prosinca 2023. godine

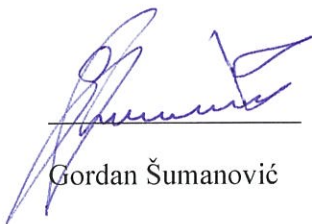
Izdavatelj	Oznaka	Udio u izdanju za OMF	Udio u izdanju za DMF	Ukupni udio u izdanju
AD Plastik d.d.	ADPL-R-A	11,87%	5,37%	17,24%
Atlantic Grupa d.d.	ATGR-R-A	11,08%	1,65%	12,72%
Ericsson Nikola Tesla d.d.	ERNT-R-A	9,77%	1,53%	11,30%
Hrvatski Telekom d.d.	HT-R-A	10,66%	0,52%	11,18%
Adris Grupa d.d.	ADRS-P-A	9,01%	1,17%	10,18%

PRILOZI

Financijska izvješća obveznih mirovinskih fondova kojima upravlja Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. objavljena su na mrežnoj stranici Društva www.rm.f.hr u zakonski propisanom roku do 30. travnja tekuće godine za prethodnu.

Prilog ovog Izvješća čini Izvještaj o radu obveznih mirovinskih fondova za 2023. godinu kojeg su zajednički pripremila sva mirovinska društva koja upravljaju obveznim mirovinskim fondovima u Republici Hrvatskoj.

Uprava Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.

Gordan Šumanović
predsjednik Uprave

Eva Horvat

Bojan Vuković

članica Uprave **Raiffeisen**
MIROVINSKO DRUŠTVO za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.
 Zagreb, Petrinjska 59